

Krakóws dubbla natur

Dualismen är tydlig i Kraków: Här finns Europas mest välbevarade, medeltida arkitektur, kyrkor och kultur. Men också en ung befolkning, hippa barer och ett modernt klubbiv.

Text: JOHAN AUGUSTIN

Foto: BRUNO EHRS

Exakt en gång i timmen lyfter duvorna på Rynektorget i en gemensam, kort flygtur. Det sker på en given signal, när en trumpetare kliver ut från den gotiska Mariakyrkan och blåser sitt instrument. Hundratals turistikameror smattrar och försöker att fånga den vackert orkestrerade scenen i digitala format.

Krakóws Gamla stad – Stare Miasto – ser egentligen likadan ut som i vilken annan europeisk medeltidsstad som helst. Stadens stora, stolta torg; Rynektorget, är det största, medeltida torget i Europa. Men under dess kullerstenar väntar en överraskning. Fem meter under marken finns det spektakulära museet Rynek Underground. Vill man lära sig mer om Krakóws bebyggelse, som delvis är över tusen år gammal, så är det här stället att besöka. Dagsljus från torget skiner ner genom den stora glaskupol som är en del av taket. Stadens urgamla historia berättas här på hypermoderna sätt: genom kortfilmer och den allra senaste ljus-tekniken. Mariakyrkan, från 1300-talet, tornar upp sig ovanför marken på torget.

Kyrkan har, förutom trumpetaren som varje timme skrämmer slag på duvorna, det största, medeltida guldaltaret i världen. Byggnaderna i Gamla stan är överlag mycket vackra. Krakóws gamla bebyggelse klarade sig i större utsträckning än Warszawas dito helskinnad ur andra världskriget. Men i ärlighetens namn så är de klotterfria husfasaderna kring torget med sina kaféer och uteserveringar också en turistfälla – där priserna antagligen är stadens högsta.

För polsk husmanskost och billig, lokal öl som Tyskie och Zywiec, ta dig stället dit polackerna går för lunch. Polacker tycks gilla att äta – länge och mycket. Fem-två-diäten verkar inte ha fått fäste. Eller så utnyttjar Krakówborna bara sina fem-dagar till max. På krogen Pod Aniolami är portionerna rejäla, och en trerätters lämnar ingen hungrig. Kryddstarka dumplingar med potatis, lök och färskost är en säker förrätt. Köttiga, lockande huvudrätter som kalv, anka och gris gör det svårt för en karnivor att bestämma sig, men det är ändå vilt – i det här fallet vildsvinsfilé med rödkål och russin

Den vackra Maria-kyrkans tak.

Restaurangen Nova Resto Bars i Kazimierz-kvarteren.

i rödvinssky, som dimper ner på bordet – efter rekommendation av servitören. En äppelkaka på det och matkoman är ett faktum, ett härligt faktum.

För att få en känsla för vilken ung och på många sätt modern stad Kraków är (en femtedel av den miljon människor som bor här är studenter) ska du bege dig ner mot Kazimierz, de judiska kvarteren. Här är husfasaderna slitna, närmast fallfärdiga, och övervuxna av växtlighet så fort man kommer in bland gränderna. De flesta väggarna är målade med graffiti. Här finns Krakóws puls och framtid. Ölbarer, där man sitter på trädgårdsliknande uteserveringar, finns överallt.

På Nova Resto Bars uteservering sitter kompisarna Suzie och Alex, knappt tjugo år, med varsin öl. De skrattar, dricker och röker cigaretter. Restaurangen och baren är kitschig med orangea, gula och röda plastmöbler. På helgerna blir den en funkig nattklubb med de senaste housebeatsen i högtalarna. De judiska kvarteren är det givna valet för tajta studentplånböcker.

– Musiken och maten är bra här i Kazimierz, och priserna betydligt lägre än i Gamla stan, berättar Suzie.

Hon brukar förfesta på vodkabarerna, där standarddrinken – en shot med ren, polsk vodka – kostar en euro. De båda

kompisarna debatterar sedan Kraków versus Warszawa en stund; Modernitet, infrastruktur och tempo i Warszawa – kultur, gemyt och historia i Kraków.

Den största festgatan i Kazimierz heter Dajwór. Här ligger många barer och en handfull nattklubbar. På Kitsch Club förbereder ägaren, tillika bartendern, Bartek sin nattklubb inför kvällen. Den katolska kyrkan har fortfarande ett ganska stabilt grepp om en stor del av den polska befolkningen, och gaybarer är inget man skyltar med i onödan. Så några regnbågsbarer à la Berlin finns inte. Titeln ”gay friendly” passar bättre, tycker Bartek.

– Alla är välkomna hit, vi dömer ingen, säger han och håller upp shots (ren vodka) till några partydjur som redan hänger över baren.

Vägg i vägg ligger Caryca – discohaket som spelar elektronisk dubstep tills gästerna tröttnar och dj Wojtek vill gå och lägga sig. Den som vill partaja billigt och länge har hittat rätt i Kraków; klubbarna har inga fasta stängningstider.

– Vi stänger när folket har slutat att dansa och min energi är slut, ler Wojtek.

Kraków är staden med tusenåriga anor som aldrig går och lägger sig. ■

Allt du handlar blir till resor.

Samla poäng som kan bytas mot resor med flyg, tåg och båt. Ansök nu och få 3 000 bonuspoäng samt första året avgiftsfritt!

Ansök och läs mer på www.marginalen.se/res

Vid betalning av den totala skulden varje månad utgår ingen ränta för köp. Vid utnyttjande av kredit är årsräntan 16,9%. Vid kontantuttag beräknas ränta från transaktionsdagen. Effektiv ränta vid 20 000 kr är 18,86% (februari 2012). Årsavgift 375 kr (avgiftsfritt första året). Läs mer om våra villkor på marginalen.se

Dans på bardisken på Kitsch Club.

POLISH
TOURIST
ORGANISATION

Miniguide **Kraków**

TA DIG HIT

Norwegian har direktflyg från Arlanda till Kraków flera dagar i veckan. Cirka två timmar, 1 200 - 3 000 kronor tur och retur.

ÄTA

Pod Aniolami (Under the Angels) En populär restaurang, inhyst i gotiska källarvåningar från 1300-talet, som serverar polsk husmanskost, i närheten av Wawelslottet. Stället är mest känt för sina marinerade, lövträ- och vedugnsgrillade kötträtter. [Grodzka 35](http://Grodzka.35)
www.podaniolami.pl/en

Piano Rouge

Det turistiga marknadstorget bör överlag undvikas för restaurangbesök, men Piano Rouge är ett undantag. Fem meter under

marken spelar varje kväll en pianist, ackompanjerad av en sångare som underhåller gästerna. Maten, med sina stora portioner, är fräsch; som ångkokt torsk med risotto.

[Rynek Glówny 46](http://Rynek.Glówny.46)
biuro@thepianorouge.com
www.thepianorouge.com
enbart.polska

BOENDE

Hotel Copernicus
Femstjärniga Hotel Copernicus (ja, astronomen studerade i staden) har vunnit World Travel Awards som det ledande hotellet i Polen och ligger centralt, ett stenkast från den gotiska Wawelkatedralen. Dubbelrum från 1 600 kronor. [Kanonicza 16](http://Kanonicza.16)
www.copernicus.hotel.com.pl

Hotel Stary

Restaurangen på femstjärniga Hotel Stary har utsikt över Gamla stans stora torg. Interiören har vunnit designpriser, och hotellet är en fungerande blandning av gamla anor och modern teknik. Hotellets spa har en saltgruva i miniversion - perfekt för massage. Dubbelrum från 1800 kronor. [Szczepanska 5](http://Szczepanska.5)
www.stary.hotel.com.pl/stary_en/

UTFLYKTER

I Wawelslottet hänger Leonardo da Vincis "Lady with an Ermine", vilket inte de stora massorna känner till. Slipp trängsel, betala en tjugolapp och se ett av världens största konstverk. www.wawel.krakow.pl/en
Det finns några utflyktsmål som är värda att besöka utanför

Kraków, till exempel koncentrationslägren Auschwitz-Birkenau (en timme västerut) och den 700-åriga saltgruvan Wieliczka (en halvtimme söderut). Bo en natt på Benediktinklostret Abbey, med en tusenårig historia, i den lilla byn Tyniec, strax utanför Kraków. www.benedyktyni.eu

BAR

Alchemia
En bra bar i de judiska kvarteren som har dagliga livespelningar med internationella och polska artister. Levande stearinljus håller mysfaktorn på topp, och placeringen mitt i studenternas högberg på Plac Nowy (Nya torget), gör att det alltid händer saker här. [Estery 5](http://Estery.5)
www.alchemia.com.pl

Move Your Imagination

Upplev Krakow
och andra polska
städer i Jul

www.polen.travel